

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

Датум: 11.03.2024. године
Београд, Немањина 22-26

ИЗВЕШТАЈ

о реализацији Јавног конкурса за доделу средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса значајних за предуниверзитетско образовање која реализују удружења у 2023. години

На основу овлашћења из Уредбе о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења („Службени гласник РС“, бр. 16/18), у даљем тексту: Уредба, расписан је [Јавни конкурс за доделу средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса које реализују удружења у 2023. години](#), број: 401-00-079/2023-16 од 10.02.2023. године. Конкурс је објављен на званичној интернет страници Министарства просвете и Порталу е-Управа 24.02.2023. године. Министар просвете образовао је Конкурсну комисију, решењем број: 401-00-079-1/2023-16 од 14.02.2023. године. Циљ Јавног конкурса био је посвећен промоцији и развоју образовних и васпитних садржаја за предуниверзитетско образовање, у складу са Стратегијом развоја образовања и васпитања Републике Србије до 2030. године, кроз организацију образовно-васпитних активности, радионица за децу и ученике, организацију скупова, радионица, трибина, обука (офлајн и онлајн) васпитача, наставника и ученика, објављивање електронских и штампаних садржаја и примену иновативних метода у циљу развоја компетенција из дате области. Конкурсна комисија размотрила је пријављене програме према критеријумима и мерилима које утврђује наведена Уредба, односно Јавни конкурс и водећи рачуна да предложени програми доприносе унапређивању система образовања и васпитања и утврдила је [Листу вредновања и рангирања пријављених програма](#), која је објављена на званичној интернет страници Министарства. На листу вредновања и рангирања пријављених програма поднето је пет приговора, од којих су, након разматрања, усвојена два. **Од укупно пријављених 129 програма, за доделу средстава изабрано је 65 програма.**

У складу са Стратегијом развоја образовања и васпитања Републике Србије до 2030. године, Јавним конкурсом дефинисано је 8 приоритетних области:

1. Оснаживање запослених за креирање безбедног, недискриминаторног и подстицајног окружења (офлајн и онлајн) за учење и лични развој свих учесника образовно-васпитног процеса; подстицање партиципације запослених, ученика и родитеља у превенцији и заштити од насиља и дискриминације (иновативни приступ у превентивном раду, информативне кампање у циљу подизања свести, интерактивне методе рада у превенцији);

2. Унапређивање образовања за одрживи развој у складу са Циљем одрживог развоја 4.7 УН Агенде 2030 и Оквиром зелених компетенција Европске комисије (GreenComp: the European sustainability competence framework, EC2022);
3. Имплементација Референтног оквира компетенција за демократску културу Савета Европе;
4. Очување и неговање српског језика, историје и традиције српског народа унапређивањем компетенција васпитача и наставника за реализацију програма и активности;
5. Унапређивање наставе на језицима националних мањина или програма из области образовања националних мањина повећањем компетенција васпитача и наставника односно деце и ученика за реализацију програма и активности програма и активности на мањинским језицима односно српском као нематерњем језику;
6. Унапређивање инклузивног образовања и васпитања деце/ученика из осетљивих друштвених група (припадници ромске националне мањине, деца/ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом и др) применом активности подршке осетљивим групама;
7. Унапређивање наставе физичког и здравственог образовања, односно школског спорта унапређивањем компетенција васпитача и наставника за реализацију програма и активности;
8. Оснаживање запослених у школама за препознавање ученика изузетних способности у оквиру редовне наставе и редовних школских активности.

У складу са чланом 21, Уредбе, надлежни орган израђује извештај о реализованој финансијској подршци програмима удружења из буџетских средстава у претходној календарској години, који се објављује на званичној интернет страници надлежног органа и на порталу е-Управа. У реализацији активности из 8 приоритетних области дефинисаних Јавним конкурсом, учествовало је укупно више од 4950 запослених у установама образовања и васпитања, 300 родитеља и готово 10.000 ученика предшколских установа и основних и средњих школа. Гледано по полу, девојчице и жене чине најмање 57% учесника.

Следи извештај о реализацији Јавног конкурса за доделу средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса значајних за предуниверзитетско образовање која реализују удружења у 2023. години, по приоритетним областима Јавног конкурса.

1. Оснаживање запослених за креирање безбедног, недискриминаторног и подстицајног окружења за учење и лични развој свих учесника образовно-васпитног процеса; подстицање партиципације запослених, ученика и родитеља у превенцији и заштите од насиља и дискриминације кроз кампање у циљу подизања свести и интерактивне методе рада у превенцији.

За ову приоритетну област подржано је 24 удружења. Циљеви подржаних програма допринели су превенцији ризичних облика понашања у установама образовања и васпитања, подизање свести о људским правима и превенцији говора мржње, повећавање солидарности, поштовања, као и оснаживање наставника и запослених у борби против насиља и дискриминације. Активности програма обухватиле су упознавање и активирање

локалне заједнице у стварању безбедног окружења и поступање у кризним ситуацијама насиља, едукација родитеља, наставника и ученика, спречавање дискриминације и подизање свести о осетљивим друштвеним групама, унапређивање и развијање компетенција за препознавање насиља и поступање у случају насиља, као и упознавање са последицама насиља, упознавање младих са значајем мултиетичности, родне равноправности, затим упознавање са механизмима препознавања и сузбијања вршњачког насиља и његове превенције, као и чување сећања на жртве холокауста, антисемитизма и отклањање предрасуда о дискриминацији и расизму по било ком основу.

Циљне групе подржаних програма су следеће: Студентски парламент филозофског факултета (10 педагога, 60 средњошколско-вршњачких едукатора од којих 33 девојчице и 27 дечака узраста од 15-17 година), Студентска унија Универзитета у Приштини (50 наставника и 61 вршњачки едукатор од којих 34 девојчице и 27 дечака средњошколског узраста), Безбедносно образовни центар (30 ученика од којих је пола девојчица, пола дечака узраста од 15-18 година), Центар за иновационе пројекте (15 учесника), Комитет знања Србије (ученици средњих школа узраста од 15-18 година који су изложени насиљу, педагози, наставници и стручни сарадници), Друштво интелектуалаца Браћа Тан (ученици 6-8 разреда, њих 20, 10 наставника, глумци, вршњачки едукатори и волонтери), Друштво стваралаца и иноватора „ИННОВА“, Удружење грађана „руСТЕМ“ (105 ученика 13-18 година, 64 девојчице и 41 дечак), Центар за развојну политику и сарадњу (60 младих од 14-19 година оба пола, наставници, локална заједница и 4 организације цивилног друштва), Удружење „Градимо заједно“ (око 1000 младих и особа које се баве младима, оба пола), Центар за одговорну акцију (ученици 7. и 8. разреда и 3. и 4. разреда средњих школа, њих 200), Центар за промоцију равноправности и отвореног друштва „ЦЕПРОД“ (250 ученика средњих школа, оба пола подједнако), Центар за образовање професионални развој (запослени у образовно-васпитним установама око 270 учесника, већином жена), Београдски центар за људска права (око 40 наставника и 250 средњошколаца), Европска мрежа младих (35 средњошколаца од 15-19. год. 22ж и 13 м.), Удружење „Умрежи се“ (200 регистрованих корисника платформе „Умрежи се“), аорганизација за помоћ лицима у ризику од дискриминације (Живот са културом ненасиља; Центар за усавршавање младих (око 600 учесника разних националности, средњошколци и основношколци), Едукативни центар РОТА (70 родитеља 32ж и 38м и 70 ученика 43ж и 27м), Иницијатива за унапређење пословних капацитета (Подршка сигурној социјалној средини); Унија средњошколаца Србије (1521 младих 15-18 год., 28 од 19-21 год., и 34 наставника), Центар за активизам Врање (12 наставника и професора и око 200 родитеља), Српско-јеврејско певачко друштво (630 наставника и ученика), Невладина организација „Село“ (300 средњошколаца узраста од 15-18 год. на територији Београда).

Овом приоритетном облашћу обухваћено је више од 550 запослених у школама, најмање 300 родитеља и више од 4,000 ученика основних и средњих школа. Гледано по полу, девојчице и жене чине најмање 55% учесника.

Сви пројекти су реализовани у потпуности кроз организовање радионица, едукација, штампање брошура, креирања платформи, инстаграм профила, тренинг обука, представа, семинара, спортско-едукативних активности, концерата итд.

2. Унапређивање образовања за одрживи развој у складу са Циљем одрживог развоја 4.7 УН Агенде 2030 и Оквиром зелених компетенција Европске комисије

У овој области подржано је 8 удружења: Комитет знања Србије, „Зелени караван-ђаци у акцији за одрживи развој“, (101 ученик гимназија од којих 50 м и 51 ж), Организација за подршку равномерном развоју локалних заједница, „Одрживи развој кроз родну равноправност“ (455 младих са територије Београда од којих 225 м и 230 ж), Удружење ЕТНО МРЕЖА „Традиционалне технике старих заната у циљу одрживог развоја“ (10-20 наставника из предшколских установа и основних школа), Центар за одрживи развој 011 „Одрживи развој – од филозофије до праксе, преко образовања“ (100 учесника оба пола, ученика и наставника), Пријатељи деце Србије, „Одрживи развој у настави кроз развој креативног алата - игра, а не игрице“ (сви ученици средњих школа), Женска пословна асоцијација, „Одржи корак образовањем до одрживог развоја“ (ученици и наставници средњих школа у Србији, 45ж и 54м), Центар за едукацију и друштвену еманципацију младих ЦЕДЕМ „Одрживи развој за средњошколце (20-30 средњошколаца на територији Београда), Комитет за просперитет друштва „Образовани за одрживи развој“, (ученици средњих школа од 15-19 година и наставници).

Циљеви програма доприносили су јачању знања и разумевања младих о концепту одрживог развоја и његовом значају за садашњост и будућност, затим савладавање старих техника и заната у циљу преношења знања и вештина деци у предшколским установама и ученицима, повећавање разумевања наставника и ученика, а и шире заједнице о одрживом развоју, зеленим компетенцијама и контунуирано учење на ту тему, промовисање игре као важан алат у едукацији. Важна активност коју су подстицали ови програми допринела је интегрисању теме одрживог развоја у образовни систем Републике Србије и његово имплементирање у настави. У оквиру једног пројекта заступљена је и промоција мера за остваривање и унапређивање родне равноправности, кроз превенцију свих облика дискриминације жена и девојчица.

Овом приоритетном облашћу обухваћено је више од 350 запослених у школама и више од 1000 ученика основних и средњих школа. Гледано по полу, девојчице и жене чине најмање 55% учесника.

Сви пројекти су у потпуности реализовани кроз конференције, едукације, форуме, радионице, штампање публикација.

3. Имплементација Референтног оквира компетенција за европску културу Савета Европе

У оквиру ове области подржано је 8 удружења: Едукација за 21. век „Места сећања као постицај за демократско учење“, (500 наставника родно, генерацијски и етнички уравнотежених), Центар за усавршавање младих „Војводина Опен“ (600 учесника разних националности, средина), Мрежа младих Србије “Образовањем до културе једнакости“ (250 директних учесника од 17-19 год. средњих школа 130ж и 120м), Центар за развој друштвених иницијатива „Школа за стицање политичких вештина од А-до демократије“ (24 ученика завршних разреда ОШ и СШ, наставници и професори), Удружење грађана за подршку социјално угроженим лицима „Промоција једнаких права“ (365 средњошколаца узраста 15-18 год. 182м и 183ж), Удружење за развој програма подршке осетљивих група „Друштво без дискриминације“ (235 ученика Техничке школе „Никола Тесла“, 15-18 год), Фондација Про Сциенциа Натуре Сента „Промовисање демократске културе у Србији“ (31 педагог, од којих 27ж и 4м из 19 институција).

Важан циљ који су поставили поменути програми утицао је на унапређивање знања и разумевања људских права утемељених на достојанству, као и јачање одговорности поштовања туђих права без обзира на национално порекло, етничку припадност, политичко мишљење, порекло, имовински статус, инвалидитет, сексуалну оријентацију или друго лично својство. Едукација наставника о компетенцијама Референтног оквира за демократску културу је битан корак ка оснаживању избора сопствених циљева у контексту поштовања људских права и демократских процеса кроз образовни систем. Активности ових програма обухватиле су више од 1000 запослених у школама и више од 900 ученика основних и средњих школа. Гледано по полу, девојчице и жене чине најмање 57% учесника.

4. Очување и неговање српског језика, историје и традиције српског народа и унапређивањем компетенција васпитача и наставника за реализацију програма и активности

У оквиру ове приоритетне области подржана су 3 удружења: Удружење грађана АМИКУС, „Негујмо ћирилицу: како сачувати наше аутентично писмо“ (50 наставника српског језика, новинари и остали учесници конференције), КУД „Плана“, Велика Плана-„Српска народна традиција за будућност Србије“, (предшколски узраст 26, школски 48, наставници 8 и родитељи 12), Удружење грађана „Читалићи“, Алексинац „Програм развијања и неговања читалачке писмености „Читалићи 2023“ (86 установа из Србије и 6 школа из дијаспоре, 5500 ученика школског нивоа тестирања, 640 ментора у 63 установе, и 2272 ученика на општинском нивоу, 671 ученик на републичком нивоу).

Циљеви програма односили су се на очување ћириличног писма путем медија, мрежа, инфлуенсера, наставника у школама, као и очување традиционалних српских игара, кола као нематеријалног културног добра са УНЕСКОве листе. Активности су допринеле унапређивању сарадње свих актера школског и културног живота, неговању националних вредности, неговању српског језика кроз подстицање ученика на читање и истраживање.

Активности ових програма обухватиле су више од 1500 запослених у школама и више од 1000 ученика основних и средњих школа. Гледано по полу, девојчице и жене чине најмање 57% учесника.

Сви пројекти су успешно савладани, циљеви спроведени са тенденцијом даљег рада на ширењу активности.

5. Унапређивање наставе на језицима националних мањина или програма из области образовања националних мањина повећањем компетенција васпитача и наставника односно деце и ученика за реализацију програма и активности на мањинским језицима односно српском као нематерњем језику

За реализацију ове приоритетне области подржано је следећих 9 удружења: Удружење за бољи Нови Кнежевац „Едукација на мађарском језику на крајњем северу Баната“, (150 учесника узраста од 7-17 година од којих половина дечака и половина девојчица), Форум младих Македонаца, „Дечији кутак-аудио приче, радио драме на македонском језику“, (најмлађи припадници македонске националне мањине), Фондација Протопоп Траиан Опреа „Промоција хуманитаризма и толеранција у Републици Србији у оквиру развоја очувања матерњег румунског језика односно српског језика као потреба и обавеза

свакодневне комуникације“ (преко 50 ученика основних и средњих школа), Удружење грађана „Образовни импулс“ Бечеј „Моје занимање-мој избор“ (131 испитани 7. и 8. разреда ОШ од којих 71 девојчица и 60 дечака, двојезично, 85 на српском и 4 на мађарском језику), Удружење „Импулс“ Панчево „У бојама дуге“ (наставници ромског језика и ученици који похађају наставу на *Ромском језику са ел. националне културе*), Удружење просветних радника Мађара северне Бачке „Стваралачка педагогија са дигиталном опремом“ (15 наставника из 8 васпитно образовних институција од којих 7 ж и 8 м из основних и средњих школа), Хрватско просвјетно друштво „Бела Габрић“ „Стручно усавршавање просветних радника који реализују и наставу на хрватском језику“ (васпитачи 15, учитељи 20, наставници 100, професори 50, директори 8, стручни срадници установа 15), Е-регија „Учимо заједно мађарски 4 онлајн курс за подстицај наставе учења мађарског језика у Србији“ (наставници који предају предмет), Удружење баштована, Сента „Свет Бобана баштована“ (интерактивни програм за децу мађарске и српске националности од 1-4 разреда ОШ).

Ова приоритетна област подржава организације које се баве образовањем на језику националне мањине. Циљеви програма допринели су унапређивању квалитета наставе на језицима националних мањина у основним школама у Србији, подизање језичких компетенција, оснаживање просветних радника кроз размену искустава међу наставницима, овладавање вештинама за мотивацију ученика у самоефикасности и корелацији природних и друштвених наука уз помоћ дигиталне учионице кроз обуку која нуди корисне образовне ресурсе за коришћење у настави. Што се тиче ромског језика, објављена је збирка песама на ромском језику. Такође, програми су дали значајан допринос очувању идентитета кроз културне манифестације за ученике, младе, али и најмлађе кроз радио емисије, културне догађаје, упознавање са обичајима и традицијом кроз игру и креативне радионице.

Активности ових програма обухватиле су више од 400 запослених у школама у којима се настава реализује на једном од језика националне мањине и више од 350 ученика основних и средњих школа који наставу похађају на једном од језика националне мањине. Гледано по полу, девојчице и жене чине најмање 57% учесника.

6. Унапређивање инклузивног образовања и васпитања деце и ученика из осетљивих друштвених група (припадници ромске националне мањине, деца/ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом и др) применом активности подршке осетљивим групама

У оквиру ове области подржано је 9 организација: Филм клуб Прокупље „Филм нас спаја“ (60 учесника од којих половина ромске, половина српске националности, половина девојчица, половина дечака), Нишко удружење студената са хендикепом „Унапређивање образовања студената са инвалидитетом“ (22 учесника од којих 16 девојака и 6 младића узраста од 15-20 година), Креативно удружење НЕГО „Пружам ти руку 2 - креативне радионице за децу са сметњама у развоју и особе са инвалидитетом“ (40 ученика на ликовној и 25 на музичкој радионици), Удружење грађана за развој и унапређење терапијског, педагошког и рекреативног јахања ГРИВА (36 деце узраста 4-5 год. оба пола), Форум жена Мали Иђош „Једнаке шансе - једнаке могућности“ (30 деце из маргинализованих породица од 5-18 година), Фондација „Наше право лице“, „Другови превазилазе све“ (50 учесника оба пола подједнако заступљених), Центар за подршку и

инклузију ХЕЛП НЕТ“ „Развој компетенција средњошколаца за (само)заступање у реалном и дигиталном окружењу“ (60 учесника подједнако полно заступљених), Креативно удружење НЕГО „Стручне радионице традиционалног певања“ (150 учесника у радионицама и фестивалу), НВО Инклузија данас „Превенција и заштита од дискриминације и насиља у школама“ (2000 учесника из 5 градова и општина, 1000 на предавањима и 1000 учесника радионица у ОШ и СШ).

Активности подржаних програма у оквиру ове приоритетне области реализоване су кроз информативне сесије и радионице које су допринеле да се млади са инвалидитетом упознају са могућностима уписа факултета и подршци у образовању, као и са доступном асистивном технологијом. Један број активности односио се на унапређивање квалитета живота деце предшколског и школског узраста са сметњама у развоју кроз терапијско јахање, затим су подржане и активности које обухватају снимање, монтирање филмова, писање сценарија и упознавање са техникама настајања филма, развијање креативности и психомоторике код ученика кроз ликовно и музичко изражавање, организовање излета дружења, разних забавних и едукативних активности, као и развој вештина комуницирања, јавног наступа и решавање конфликта мирним путем.

Активности ових програма обухватиле су више од 500 запослених у школама и више од 1000 ученика основних и средњих школа. Гледано по полу, девојчице и жене чине најмање 55% учесника.

7. Унапређивање наставе физичког и здравственог образовања, односно школског спорта унапређивањем компетенција васпитача и наставника за реализацију програма и активности

За реализацију ове приоритетне области подржана су 2 удружења: Удружење педагога физичке културе Ниш „Школски спорт - тренд савременог школства“ (595 ученика СШ од којих 323м и 268ж, српске и ромске националности и 32 члана наставног колектива из 3 школе), Клуб младих лидера, „Повећање компетенција васпитача у области физичког и здравственог васпитања“ (160 примарних корисника од којих је 40м и 60ж).

Општи циљ пројеката био је унапређивање и развијање образовно-васпитне функције наставе физичког васпитања, јачање свести ученика о важности бављења спортом и учешћу у школским такмичењима, као и мотивација наставника да свакодневно организују и подстичу децу на физичку активност, као и пропагирање здравог живота.

Пројекти су успешно реализовани кроз организовање разних спортских активности, спортских такмичења, турнира, радионица и излета.

Активности ових програма обухватиле су 190 наставника у школама и више од 600 ученика основних и средњих школа. Гледано по полу, девојчице и жене чине најмање 48% учесника.

8. Оснаживање запослених у школама за препознавање ученика изузетних способности у оквиру редовне наставе и редовних школских активности

У оквиру ове приоритетне области подржано је 2 удружења: Савез учитеља Републике Србије „Моћ даровитих ученика - корак даље“ (421 наставника и учитеља, стручних сарадника и директора из 15 општина Србије 46м и 375ж), Библиотека плус, „Пројектна

настава у функцији уочавања ученика са посебним способностима“. (54 наставника од којих 41ж и 13м)

Циљ ових пројеката је оснаживање и унапређивање компетенција наставника за препознавање изузетних способности надарених ученика, као и методе рада са надареним ученицима кроз обуку и примену стечених знања и вештина, израду пројеката након обука.

Циљеви су успешно реализовани кроз обуке, тренинге и семинаре.

Активности ових програма обухватиле су више од 460 запослених у школама. Гледано по полу, жене чине најмање 60% учесника.